

SASKY koulutuskuntayhtymä
Yhtymähallituksen vastine tarkastuslautakunnan
arviointikertomukseen vuodelta 2023

Yhtymähallitus 26.9.2024

Sisältö

1	Vastineen käsittelyprosessi	3
2	Yhtymähallituksen vastine	3
2.1	Ammatillinen koulutus	3
2.2	Yleissivistävä koulutus.....	12
3	Tarkastuslautakunnan yhtymähallitukselta pyytämät vastineet	13

1 Vastineen käsittelyprosessi

SASKY koulutuskuntayhtymä on käsitellyt vastinetta tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen vuodelta 2023 seuraavan prosessin mukaisesti:

- 1) 11.6.2024 yhtymäkokous, yleiskeskustelu aiheesta tilinpäätöksen yhteydessä
- 2) 29.8.2024 yhtymähallituksen linjaukset § 96
- 3) 2.9.2024 johtoryhmä
- 4) 9.9.2024 kuntayhtymäjohtaja ja tulosaluejohtajat
- 5) 26.9.2024 yhtymähallituksen § 114

2 Yhtymähallituksen vastine

Yhtymähallitus kiittää tarkastuslautakuntaa kattavasta selvityksestä, jossa on huomioitu myös henkilöstön ja opiskelijoiden näkemyksiä.

2.1 Ammatillinen koulutus

Tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota ammatillisen koulutuksen tulosalueen opiskelijavuosikertymään. Järjestämisluvan mukainen opiskelijavuosien vähimmäismäärä oli 3324. Tavoitteelliseksi opiskelijavuosimääräksi vuodelle 2023 vahvistettiin 3911 opiskelijavuotta. Edellisenä vuonna 2022 järjestämislupaan vahvistettiin 3710 opiskelijavuotta. Talousarvion tavoitteena oli 4100 opiskelijavuotta. Arvio perustui edellisen vuoden toteumaan, joka oli 4210,5 opiskelijavuotta. Vuoden 2023 toteuma oli **4085** painottamatonta opiskelijavuotta. Tulos jäi tavoitteesta 15 opiskelijavuotta. SASKY koulutuskuntayhtymässä toteutettiin koulutusta yli järjestämisluvan opiskelijavuosimäärän. **Ylitys oli 174** painottamatonta opiskelijavuotta. Painotettuja opiskelijavuosia kertyi 4096,37 opiskelijavuotta.

Opiskelijavuosien kertymään on vaikuttanut opiskelijoiden nopea valmistuminen, hyvä läpäisyaste. Opiskelijoiden keskimääräinen valmistumisaika oli **1,9 vuotta**. Oppisopimuskoulutuksessa tämä on vielä parempi, jossa keskimääräinen valmistumisaika oli **1,3 vuotta**. Tämän vaikutus on suuri, sillä lähes ¼ eli noin 1000

opiskelijavuotta kaikista opiskelijavuosista kertyy oppisopimusopiskelijoista. Opiskelijoiden valmistumisaika määräytyy henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaisesti, joten opiskeluaikaa on erittäin vaikea talousarviotavoitteita tehdessä etukäteen arvioida. Valmistumisajalla on suora yhteys opiskelijavuosien kertymään. Ammatillinen koulutus on halunnut vastata työelämän osaavan työvoiman tarpeeseen ja opetus- ja kulttuuriministeriön sekä valtioneuvoston tahtotilaan mahdollisimman nopeaan osaamisen hankkimiseen ja siirtymiseen työelämään.

Ammatillisessa koulutuksessa suoritettiin yhteensä 1617 tutkintoa. Tavoite oli 1425 tutkintoa. Tutkinnon osia suoritettiin 1080, tavoitteen ollessa 495. Tutkinnon osia suoritettiin 1080, tavoitteen ollessa 495. Tutkinnon osien määrän kasvu verrattuna tavoitteeseen selittyy mm. paikallisten tutkinnon osien tarjonnan lisäämisellä. Lisäksi niiden opiskelijoiden kohdalla, joilla nähdään riski opintojen keskeyttämiseen, opinnot suunnitellaan mahdollisuuksien mukaan tutkinnon osittain. Ammatillisen koulutuksen vetovoima oli parantunut. Vuonna 2022 opiskelijamäärä oli 7666 opiskelijaa ja vuonna 2023 se oli **7871 opiskelijaa**.

Tulosalueella on kiinnitetty huomiota opiskelijoiden tuen tarpeen lisääntymiseen ja sen saatavuuden parantamiseen. Eriyisen tuen lisäksi tulosityksiköissä toteutetaan muita tuki- ja ohjaustoimia, joista osa sisältyy nk. opiskelijahuollon toimiin. Opiskelijan tuki ja ohjaus kuuluvat osaksi ammatillisen koulutuksen järjestämistä. Toteuttamista varten on laadittu ohjaussuunnitelma ja opiskeluhuoltosuunnitelma.

Opiskelija saattaa tarvita tukea myös työpaikalla tapahtuvan oppimisen ja/tai osaamisen osoittamisen aikana. On tärkeä sopia yhdessä työpaikkaohjaajan kanssa tarvittavista tukitoimista. Jos opiskelijalla on vaikeuksia työpaikalla tapahtuvassa oppimisessa, opettajalle voidaan varata enemmän ohjausaikaa tai mahdollisuuksien mukaan esimerkiksi ammatillinen ohjaaja tai vastaava voi toimia opiskelijan tukena.

Näytössä tukitoimet voivat liittyä esimerkiksi sopivan näyttöympäristön valintaan, tukeen näytön suunnittelussa (esim. näyttö osissa) ja itsearviointissa. Joku saattaa jännittää näyttöä kohtuuttomasti ja silloin tuttu työpaikkaohjaaja tai tukihenkilö voi ohjata jännittävän tilanteen käsittelyssä.

Uuden oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaan opiskeluhuollolla tarkoitetaan toimintaa, jonka avulla tuetaan yhteisöllistä ja yksilöllistä hyvinvointia sekä terveellisen ja turvallisen oppimisympäristön syntymistä, edistetään mielenterveyttä ja ehkäistään syrjäytymistä sekä edistetään oppilaitosyhteisön hyvinvointia. Lisäksi opiskeluhuollon avulla tuetaan oppimista sekä tunnistetaan, lievennetään ja ehkäistään mahdollisimman varhain oppimisen esteitä, oppimisvaikeuksia ja opiskeluun liittyviä muita ongelmia.

Ammatillisessa koulutuksessa erityisesti yhteisölliseen opiskelijahuoltoon liittyvää toimintaa on lisätty. Teemme vuosittain arvion yhteisöllisen opiskelijahuollon toteutumisesta. Oheisessa taulukossa on esitetty arviointi lukuvuodelta 2023-2024.

Opiskeluhuollon tavoitteiden arviointi lukuvuodelta 2023-2024

Tavoitteet	Suunnitellut toimenpiteet	Toteutuneet toimenpiteet	Arviointi/kehittämistarpeet
Yhteisöllisyyden edistäminen	Edistetään yhteisöllisyyttä henkilökunnan ja opiskelijoiden yhteisillä tapahtumilla. Aktivoidaan sekä opiskelijat että henkilökunta yhteisten tapahtumien suunnitteluun ja toteutukseen. Yhteisöllisyyden edistämistä ja ryhmäytymistä seurataan yhteisöllisissä opiskeluhoitoryhmissä oppilaitoksittain. Havainnot, ideat, toteutukset ja kehittämistoimenpiteet kirjataan Saskyn ohjaustiimin yhteiseen seurantakansioon ja ne käsitellään kuntayhtymätasoisesti. Jaetaan hyvät ideat ja kehitetään yhteisöllistä toimintaa niiden pohjalta.	Oppilaitoksissa on toteutettu monipuolista yhteisöllistä toimintaa lukuvuoden 2023-2024 aikana. Toteutunut toiminta on kirjattu tulosityksiköittäin ylös ja toimintaa on myös arvioitu. Ohjaustiimissä on esitelty toimintaa ja hyviä käytänteitä on nostettu esille. Tehty yhteistyötä HYMY- ja YHTYE-hankkeiden kanssa. Hanketoimijat ovat osallistuneet myös ohjaustiimin tapaamisiin.	<ul style="list-style-type: none"> • Yhteisöllisyyden edistäminen ja toimenpiteet pitäisi saada vielä näkyvämmiksi kuntayhtymässä. Hyviä käytänteitä on hyvä edelleen jakaa eteenpäin ja juurruttaa uudenlaisia yhteisöllisen toiminnan muotoja mukaan toimintakulttuuriin. • Näkyvyyden edistämiseksi voisi yhteisöllisestä toiminnasta tiedottaa kuntayhtymän intrassa ja jakaa laajasti henkilöstölle tietoa yhteisöllisistä toimintamalleista ja tapahtumista. • Yhteisöllisen toiminnan vuosikellon laatiminen kuntayhtymätasoisesti (mahdollisesti YHTYE-hankkeessa). • Yhteinen tapaaminen YHTYE-hankkeen kanssa lv 2024-2025 <ul style="list-style-type: none"> • Jatketaan yhteisöllisyyden edistämistä ja toimintamallien juurruttamista lukuvuonna 2024-2025 ja otetaan se myös opiskeluhuollon tavoitteeksi.

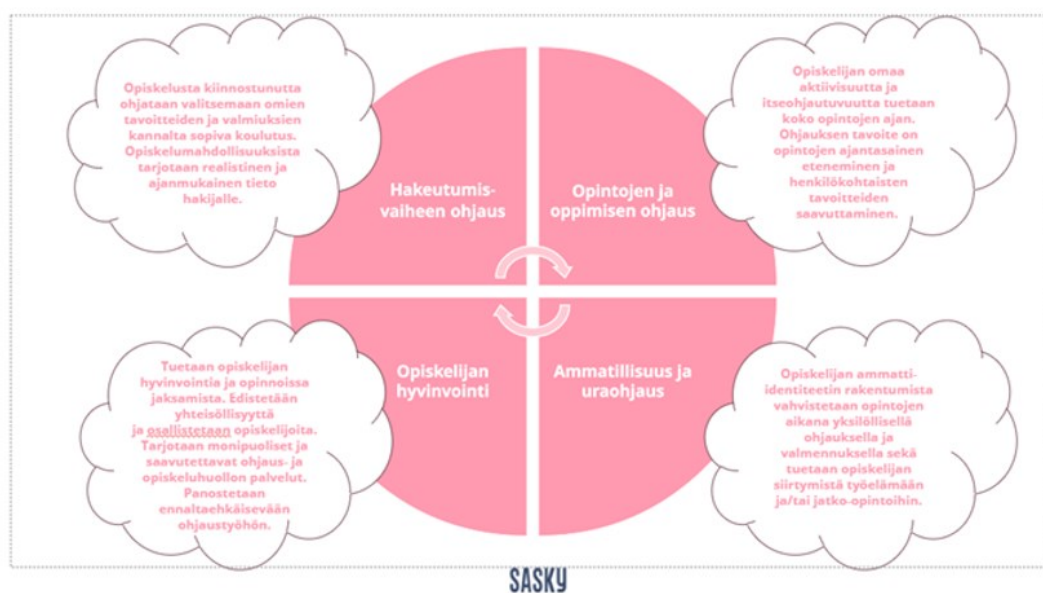
Tavoitteet	Suunnitellut toimenpiteet	Toteutuneet toimenpiteet	Arviointi/kehittämistarpeet
Poissaoloihin puuttuminen ja ennaltaehkäisy	Kuntayhtymässä on laadittu ohjeistus opiskelijoiden poissaoloista ja niihin puuttumisesta. Sitoudutaan noudattamaan ohjeistusta ja kehitetään yhteisiä käytäntöjä. Poissaolojen ennaltaehkäisyssä panostetaan nivelvaiheen tiedonsiirtoon sekä opiskeluaajan ohjaukseen ja tukeen, jonka toteutuksessa keskeisiä toimijoita ovat vastuopettaja, oppilaitoksen ohjaushenkilöstö sekä opiskeluhuollon henkilöstö. Jatkossa pohditaan, onko opiskelijan edun mukaista seurata enemmän läsnäoloa kuin poissaoloja.	<ul style="list-style-type: none"> • Kuntayhtymässä on täsmennetty opiskelijan oppaassa olevaa poissaolo-ohjeistusta • Keskusteltu poissaolojen merkitsemiskäytännöistä ja mahdollisista muutostoiveista Wilmaan. Tärkeää, että toimintatavat olisivat yhteneviä ja tasa-arvoisia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Perusasiat kuntoon – poissaolojen merkitseminen ja HOKS päivitykset. • Pohditaan tulevaisuudessa läsnäoloseurannan käyttöönottoa poissaolojen sijaan.

Tavoitteet	Suunnitellut toimenpiteet	Toteutuneet toimenpiteet	Arviointi/kehittämistarpeet
Kodin ja koulun välisen yhteistyön tehostaminen	Aktivoidaan huoltajia Wilman käytössä ja seurataan tunnusten käyttöönottoa. Tehostetaan yhteydenpitoa huoltajiin ja laajennetaan huoltajiin kohdistuvaa tiedottamista. Käytetään Wilmaa virallisena yhteydenpito- ja tiedottamiskanavana. Käynnistetään kehittämisprosessi, jonka tavoitteena on laatia huoltajayhteistyön kuvaus esimerkiksi "huoltajan palvelupolku" -mallina. Otetaan käyttöön kuntayhtymätasoiset huoltajien palautekyselyt.	<ul style="list-style-type: none"> • Ohjaustiimissä on laadittu huoltajakysely, joka on toteutettu ensimmäisen kerran maaliskuussa 2024. Tulokset on käsitelty sekä ohjaustiimissä että rehtoritiimissä. 	<ul style="list-style-type: none"> • Huoltajakyselyn toteuttamisen vakinaistaminen. Ajankohdaksi syyslukukauden loppu. Kyselystä tiedotetaan huoltajia jo lukuvuoden alussa (HOKS-keskustelut). • Avointa, toimivaa ja tehokasta viestintää on syytä kehittää edelleen. • Huomioidaan huoltajakyselyiden tulokset toiminnan arvioinnissa ja kehittämisessä. • Lukuvuonna ei käynnistetty kehittämisprosessia, jonka tavoitteena oli laatia huoltajayhteistyön prosessikuvaus. Siirretään tavoite lukuvuodelle 2024-2025. • Myös muilta osin huoltajayhteistyön jatko-kehittäminen ja tehostaminen otetaan lukuvuoden 2024-2025 opiskeluhuollon tavoitteeksi.

Tavoitteet	Suunnitellut toimenpiteet	Toteutuneet toimenpiteet	Arviointi/kehittämistarpeet
Esteettömyyden ja turvallisuuden varmistaminen	Saskyssa on laadittu tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma sekä kriisisuunnitelma. Suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sisältyy oppilaitosten kriisisuunnitelmaan. Sitoudutaan näiden suunnitelmien noudattamiseen. Opiskelijat ja henkilökunta perehdytetään suunnitelmien sisältöön. Noudatetaan kiusaamisen puuttumisen mallia ja käsitellään kaikki ilmi tulleet kiusaamistapaukset asianmukaisesti. Oppilaitosympäristöissä huomioidaan esteettömät ja saavutettavissa olevat ratkaisut. Viestinnässä noudatetaan saavutettavuusohjeistusta.	<ul style="list-style-type: none"> • Kuntayhtymätasoinen kriisisuunnitelma on päivitetty turvallisuuskoordinaattorin toimesta. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kiusaamiseen puuttumisessa hyvien käytäntöjen jakaminen tärkeää. • Lukuvuonna 2024-2025 järjestetään oppilaitoskohtaiset teematapahtumat "Kohtele kaveria kivasti". • Em. huomioidaan huomioon, kun lukuvuonna 2024-2025 kehitetään yhteisöllistä toimintaa kuntayhtymässä.

Arviointitulosten mukaan koulutuksen järjestäjien ja oppilaitosten yhteistyö opiskeluterveydenhuollon ja kuraattoripalvelujen kanssa toimii melko hyvin, mutta yhteistyötä psykologipalvelujen ja nuorisopalvelujen kanssa tulee kehittää. Hyvinvointialueet ovat perustaneet opiskeluhuollon alueellisia yhteistyöryhmiä, joissa toimintoja kehitetään.

Kehitämme ohjaus- ja tukipalveluja koulutusaloilla, tutkinnoissa ja tulosityksiköissä. Ohjauksen yhtenäistä käytännettä varten on laadittu ohjaussuunnitelma. Alla olevassa kuvassa on esitetty ohjauksen kokonaisuus, ohjauksen nelikenttä SASKY oppilaitoksissa.

Olemme vastanneet myös vaativaa erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden tarpeeseen. Yhtymähallituksesta nousseen aloitteen pohjalta kartoitettiin mahdollisuutta vaativan erityisen tuen koulutuksen järjestämiseen. Hallituksen ja viranhaltijoiden yhteistyön tuloksena SASKY koulutuskuntayhtymä (Sasky) ja [Kiipulasäätiö \(Kiipula\)](#) ovat solmineet yhteistyösopimuksen vaativan erityisen tuen ammatillisen koulutuksen järjestämisestä Sastamalassa. Työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus eli [TELMA-koulutus](#) on tarkoitettu erityistä tukea tarvitsevalle opiskelijalle, jolla ei sairauden tai vamman vuoksi ole mahdollisuutta siirtyä tutkintotavoitteiseen koulutukseen. Ensimmäinen ryhmä aloitti koulutuksen

9.8.2023. Lisäksi on käyty keskustelua mahdollisuudesta toteuttaa ko. koulutusta myös Luoteis-Pirkanmaan alueella.

Erityisen tuen saatavuutta on parannettu varaamalla opiskelijoiden tuen ja ohjauksen järjestämistä varten erillinen raha tulosityksiköihin. Rahoituksella on palkattu mm. ammatillisia ohjaajia, jotka auttavat ja tukevat erityistä tukea ja muita tukitoimia tarvitsevia opiskelijoita. Kehittämiskohteena on entistä saavutettavammat tuki- ja ohjauspalvelut, joilla parannetaan opiskelijan kykyä hankkia osaamista työelämää varten.

Tarkastuslautakunnan huomio opiskelijarakenteen muutoksesta on aiheellinen. Tähän on vaikuttanut ammatillisen lainsäädännön muutos vuonna 2018. Siinä mahdollistetaan ympärivuotinen hakeutuminen opiskelemaan jatkuvan haun kautta. Vuonna 2023 ammatilliseen koulutukseen jatkuvan haun kautta hakeutui 80 % opiskelijoista. Jatkuvan haun käytännettä kehitetään siten, että sen työllistävä vaikutus olisi mahdollisimman pieni. Olemme kehittäneet mm. sisäänottojen porrastusta ja erilaisia tapoja kiinnittää opiskelija opintoihin mm. verkkototeutusten kautta. Tämä soveltuu hyvin aikuisopiskelijoille. Rakenteeseen vaikuttaa myös ulkomaalais-taustaisten opiskelijoiden hakeutuminen opiskelijoiksi. Näiden opiskelijoiden kohdalla toteutamme tehostettua S2-kielen opetusta, jota esimerkiksi sosiaali- ja terveysalalla on vähintään 1 päivä/viikko. Lisäksi heidän opetuksensa tapahtuu suomen kielellä, jonka kautta kielitaito kehittyy opintojen aikana.

Opettajien kelpoisuusastetulokseen on vaikuttanut rekrytointihaasteet erityisesti tekniikan ja liikenteen alan opetushenkilöstön kohdalla. Hakeutuvilla on korkeakoulututkinto, mutta pedagoginen koulutus puuttuu. Henkilöstöä on kannustettu hakeutumaan opintoihin, mikä on myös suurelta osin toteutunut. Toteuma oli parantunut vuodesta 2022, joka oli 85 %. Saskyn vetovoimaisuutta työnantajana voidaan pitää hyvänä, mikä näkyy avoinna olevien työtehtävien hakijoiden määrässä.

2.2 Yleissivistävä koulutus

Tarkastuslautakunta totesi Saskyn lukioiden opiskelijamäärän pysyneen lähes ennallaan. Keskeyttämisaste pieneni molemmissa päivälukioissa ollen Ikaalisissa 7,2 % ja Ruovedellä 9,8 %. Pirkanmaan aikuislukion keskeyttämisaste on noussut jopa 63 prosenttiin. Aikuislukion osalta on kuitenkin todettava, että opiskelijoiksi hakeutuu paljon sellaisia henkilöitä, joilla on hakeutumisvelvoite, mutta joilla ei ole tarkoitustakaan opiskella mitään. Hakijoista ei etukäteen pysty sanomaan, kenellä on tarkoitus suorittaa opintoja. Tästä johtuen aikuislukion eroamis-/eronneeksi katsomisprosentti on korkea.

Opiskelijaksi oton peruste on perusopetuksen oppimäärän tai ammatillisen koulutuksen oppimäärän suoritus ja 18 vuoden ikä. Lukuvuoden ajan seurataan opintopisteiden kertymistä. Mikäli opintoja ei ole vuoden aikana kertynyt lainkaan, katsotaan opiskelija eronneeksi. Lukiossa opiskelijakustannukset laskivat, mutta eivät vielä saavuttaneet asetettuja tavoitteita. Lukioiden kulurakennetta seurataan aktiivisesti ja kustannuksista raportoidaan ja keskustellaan neljästi vuodessa kuntien kanssa yhteisissä palaverissa. Lukioissa on tehty monia toimia, joilla pyritään hillitsemään kustannusten muodostumista. Tosiasiallisesti kuitenkin Saskyn lukiot ovat valtionosuusrahoituksen osalta valtakunnallisesti selkeästi heikoimmassa asemassa, jolloin ratkaisut, joilla säästöjä pyritään saamaan aikaan, koskettavat niin opiskelijoita kuin henkilöstöäkin. Keinoja ovat lähinnä ryhmäkokojen kasvattaminen ja opetuksellisen yhteistyön lisääminen toimipisteiden ja yhteistyökoulujen välillä.

Kuten tarkastuslautakunta totesi, erityisen tuen tarve myös lukiokoulutuksessa on kasvanut. Saskyn lukioiden rahoitus ei riitä oman erityisopettajan rekrytoimiseen, jolloin erityisopetuksen suhteen on jouduttu tekemään vuosittain sopimuksia eri toimijoiden kanssa. Nyt kuitenkin yksi Sasky lukioiden virkaopettaja on kouluttautunut erityisopettajaksi ja toimii tehtävässä sekä Ruoveden että Ikaalisten lukioissa.

Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota myös opiskelijoiden tasa-arvoiseen kohteluun. Saskyn lukioissa opiskelijoiden tasa-arvoinen kohtelu perustuu lukioiden Sasky-tasoiseen yhteiseen opetussuunnitelmaan ja toiminnan yhteiseen ohjeistukseen.

Opettajien ja opiskelijoiden yhteiset tapaamiset yksiköiden välillä vahvistavat yhteistä toimintakulttuuria.

Petäjä-opiston opiskelijamäärä todellakin nousi Hämeenkyrön kansalaisopiston liitoksen myötä, mikä oli erittäin positiivinen asia. Petäjä-opisto onnistui muutenkin toiminnassaan palvelemaan toimialuettaan hyvin. Saatu asiakaspalaute on pääosin positiivista ja yhteistyö kuntien kanssa sujuu. Petäjä-opiston Okka-säätiön kestävän tulevaisuuden laatusertifikaatti uudistettiin kolmeksi vuodeksi keväällä 2024.

Ylä-Satakunnan musiikkiopisto sai paljon positiivista näkyvyyttä viettäessään 50-vuotisjuhlia syksyllä 2023. Juhlakonsertit pidettiin Parkanon Käenkoskella ja Ikaalisten Omatuvalla.

Musiikkiopiston on panostettava näkyvyyteen ja markkinointiin, jotta lapset kiinnostuisivat soittoharrastuksesta. Lasten määrä on kuitenkin laskussa koko musiikkiopiston toimialueella. Aikuisopiskelijoiden kiinnostuksen kasvu musiikkiopetusta kohtaan on osin turvaamassa toiminnan jatkuvuutta ja laajuutta.

3 Tarkastuslautakunnan yhtymähallitukselta pyytämät vastineet

1. Saskyn strategiassa viitataan tulevaisuuteen varautumiseen. Miten koulutuskuntayhtymän hallitus varautuu työskentelyssään riittävästi tulevaisuuteen?

Hallitus ja johtavat viranhaltijat seuraavat aktiivisesti lainsäädännön ja erityisesti toisen asteen rahoituksen kehitysnäkymiä. Kannustaa viranhaltijoita aktiivisesti tekemään kokonaisuuden kannalta oikeita päätösesityksiä sekä seuraa jatkuvasti koulutukseen kuuluvia yhteiskunnallisia vaikutustekijöitä mm. Ikäluokkakehitystä sekä tekoälyn vaikutuksia koulutukseen. Tekemällä oikeita päätöksiä rahoituksen ennakoimiseen sekä strategian mukaisesti toteuttaa maltillista koulutuskuntayhtymän vahvistamista.

2. Kuinka opiskelijoiden tasa-arvoinen opiskelu otetaan huomioon resurssien jaossa yksiköiden välillä?

Saskyssa kiinnitetään erityistä huomiota tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumiseen kaikessa opetuksessa ja ohjauksessa. Opetuksen toteutusta ohjaavat

valtakunnalliset tutkintojen perusteet ja niiden ammattitaitovaatimukset sekä lukiokoulutuksen ja taiteen perusopetuksen osalta valtakunnalliset opetus-suunnitelman perusteet. Ammatillisessa koulutuksessa yksittäisen opiskelijan kohdalla tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta voidaan kohdentaa opiskelijakohtaisiin tarpeisiin jokaiselle opiskelijalle laadittavassa henkilökohtaisessa osaamisen kehittämissuunnitelmassa (HOKS), jonka osana suunnitellaan mm. erityisen tuen tarpeet, mahdolliset mukautukset, oppimisvalmiuksia tukevat opinnot ja muut järjestelyt. Lukiokoulutuksessa jokaiselle opiskelijalle laaditaan opintojen alussa koko lukioajan päivittyvä opiskelusuunnitelma. SASKY koulutuskuntayhtymän järjestämisluvassa opetuskieleksi on määrätty suomen kieli. Sen vuoksi opetus järjestetään suomen kielellä. Jotain muuta kieltä äidinkielenään puhuville järjestetään suomi toisena kielenä (S2) -opetusta.

Resurssin jakaminen tapahtuu yhteisen opettajan tuntien jako-ohjeen mukaisesti. Ko. ohjeen valmistelussa ovat mukana kaikki opetuksen esihenkilöt. Ohje perustuu valtion määrittelemiin kustannusryhmiin. Kustannusryhmiin on määritelty tuntimäärä, joka kerryttää tulosityksikön ammattialoille opetukseen jaettavan kokonaistuntimäärän. Tulosityksikkö määrittää eri ammattialoille kohdentuvat opetustunnit. Tässä huomioidaan edellä esitetty henkilökohtaisen kehittämissuunnitelman tuomat tarpeet. Huomioitavaa on, että opetuksen määrä voi vaihdella yksittäisellä opiskelijalla henkilökohtaisen tarpeen mukaisesti.

3. Saskyn arvoista yksi on asiakaslähtöisyys. Miten Sasky selvittää työelämään siirtyvien riittävän osaamisen?

Työelämän kanssa tehtävä yhteistyö on keskeistä ammatillisessa koulutuksessa. Vastavuoroisuudella varmistetaan, että yhteistyö on kaikille osapuolille kannattavaa ja vaikuttavaa. Työelämän kanssa yhteisesti hankitut oppimisympäristöjen koneet ja laitteet luovat perustaa yhteiseen tekemiseen. Tämä on osoitus myös yhteisestä tahtotilasta panostaa tulevaisuuden osaajiin.

Oppimisen siirryttyä oppilaitoksista enemmän työpaikoille olemme kehittäneet systemaattista tapaa toimia vuorovaikutuksessa työelämän kanssa. Sen tavoitteena oli kehittää työelämäpalveluja ja asiakkuuksien hoitoa sekä selvittää mahdollisia uusia

toimintamuotoja työelämän rajapinnassa. Tuloksena on luotu toimintamalli, jota toteutetaan kaikilla organisaation tasoilla. Näin myös ammatillisten opettajien rooli työelämän ja yritysten keskustelukumppaneina ja koulutuskielen "tulkkeina" vahvistuu. Koko henkilöstöä tarvitaan linkiksi tunnistamaan työelämän muutoksia, niistä nousevia osaamistarpeita ja työelämään siirtyvien opiskelijoiden osaamista. Valmistellussa mallissa huomioidaan aikaisempaa tiiviimmin työelämän edustajien osallistuminen ja vaikuttamismahdollisuudet koulutusten suunnitteluun.

TYÖELÄMÄOPETTAJA

- Kuluu SASKY-tasoisien työelämätiimien (yhteisiä tiimitapaamisia 4-6 kertaa lukuvuodessa, yht.16h)
- Resurssi on 60h/ lukuvuosi (sääntöperustoin)
- Opettajien työelämäosaamisen tukeminen
- Osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelman toteutumisen varmistaminen (kotiin tapaamisella)
- Kannustaa säännölliseen ja tavoitteelliseen yhteistyöhön työelämän kanssa yhdessä muiden opettajien ja koulutuspäällikköiden kanssa
- Viestintä ja tiedottaminen molempiin suuntiin
- Työelämän palvelutarpeiden kartoittaminen yhdessä opettajien kanssa sekä yhteistyö ja vuoropuhelu työelämän kanssa. Esim. aloitustehtäviä työpaikoilla ja tilaisuuksia työelämän edustajille (asiakaspalaute)

KOULUTUSPÄÄLLIKKÖ

YDINTEHTÄVÄ:

- Kuluu SASKY-tasoisien työelämätiimien työelämän osaamistarpeiden kartoittamiseen työelämäntarpeita koulutuspalvelut -koulutusmyynti toiminnan kehittämisen pohjalta alan huolehti resurssien ajantasaisuudesta ja varmistaa, että opettajat tietävät, pojsio resurssit on käytettävissä ja arvio tarvittaessa sen käyttöä
- Opettajien ja työelämän tutustumiset ja vierailut

LVN PAINOSTEEN MÄÄRITTELY:

- Morgpuollet työelämän oppimisympäristöä
- Työelämäprojektit yms. yhteistyö, yhteistyösuunnitelmia ja tekeminen näkyviin
- Edistää yhteistyötä ja kumppanuuden hyödyntämistä onnistuneita kartoittaa ja lähtökohtaisesti ja työelämän yhteistyötä tapahtumien ja projektien järjestämisen/ koordinoimisen/ osallistumisen.
- Aikaeräisiä tiimitapaamisia 2-3 x lukuvuodessa (jo nyt käytössä, lähtöön yhteiset teemat työelämäyhteistyö) kpt vastaa
- Teematia esim. työn työelämäosaamisen tukemisen kättelyt, tyvien käyttökäytön ja kokemusten jaomisen, kehittämistarpeita ja koulutuspalveluiden tuottamiseksi

KOTTIIMI/ OPETTAJA

YDINTEHTÄVÄ

- Kasa-, opas- ja ohjaukseyhteistyö
- Viestintä ja tiedottaminen molempiin suuntiin
- Asiakaspalaute sekä yhteistyö ja vuoropuhelu työelämän kanssa
- Työelämän palvelutarpeiden kartoittaminen + ratkaisujen tarjoaminen
- Kuluu ja rakentava palaute + toiminnan kehittämisen pohjalta

TIIMIT MÄÄRITTELEVÄT LVN PAINOSTEEN (K:n tuella)

- Työelämäprojektit yms. yhteistyö, yhteistyösuunnitelmia ja tekeminen näkyviin
- Yhtystyöt

SASKY

SASKY-TASOISET TYÖELÄMÄTIIMIT - YHTEISTYÖTÄ YLI YKSIKKÖRAJOJEN

Työelämäkoordinaattori luotsaa tiimiä

Työelämätiimien tapaamiset

- Esim. 2 x vuodessa 2h ja 2 x vuodessa 6h (yhteisiä tiimitapaamisia 4-6 kertaa lukuvuodessa, yht. 16h)
- Kaikista yksiköistä työelämäopettajajoukosta: TPA 1, HUKO 2, SASO 3, LUPI 3, MSKK 1 JA SOTY 1
- Kaikista yksiköistä koulutuspäällikköjoukosta: TPA 1, HUKO 2, SASO 3, LUPI 3, MSKK 1 JA SOTY 1
- Yhteensä 60h/ opettaja

Työelämäpalvelut

- Työelämäpalvelut → koulutusten laadun kehittäminen
- Yhteiskehittäminen, kokemusten ja osaamisen jakaminen
- Edistää säännöllistä ja tavoitteellista yhteistyötä työelämän kanssa
- Kehittää yli yksikkörajojen meneviä koulutuspalveluja

Tiimin toiminta muotoutuu ja vakiintuu pikkuhiljaa, kuten on tapahtunut digipeditiimin ja tuotintimien osalta.

TYÖELÄMÄKOORDINAATTORI

- Kehittää ja tiivistää opitaitoksen ja työelämän yhteistyötä yhdessä työelämätiimien kanssa
- Toimii työelämäyhteistyön yhtäaikaista ja koordinointia asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi
- Tapahtumien ja projektien järjestäminen/ koordinoiminen
- Koulutus- ja oppimisympäristöön liittyvä prosessi- ja soveltamistoiminta
- Työpaikkaohjaajakoulutusten järjestäminen, koordinoiminen ja kehittäminen
- Työelämäosaamisen mahdollisuuksista tiedottaminen
- Opettajien kottimien toiminnan tukeminen
- Työelämän palvelutarpeiden kartoittaminen ja ratkaisujen tarjoaminen
- Työelämätoiminnan koordinoimista- vuosi- ja aloitustehtäviä/ kaikki alat
- Vastaa palvelujen/ kehittämistoimien koordinoimista sekä kättelyistä ja toimien parissa työelämätiimien kautta

JOHTO

- Aktiivinen ennakointityö, strateginen ennakointisuunnitelma
- Palvelukokonaisuudet ja laatustrategia
- Työvoiman saatavuus -, kohtaamis- ja osaamisratkaisut
- Alokehittäminen ja valtakunnallinen yhteistyö
- Laadunhallinta verkostona
- Kumppanuussopimukset
- Eri koulusteet, alueen toimijat ja palveluverkostot yhdessä.
- Yhteisten arvojen ja päämäärien jakaminen

SASKY HAKUPALVELUT

- Palvelaan asiakasta asiakaslähtöisesti ja joustavasti
- Luodaan SASKY:n yhteistä hakijapalvelua
- Annetaan tietoa erilaisista koulutustutustumismahdollisuuksista
- Tehostetaan opiskelijarekrytointia
- Tehostetaan aikuisten opiskelijoiden hakeutumista
- Merkittävään koulutusajaksi, jolloin väliin hakijoita
- Tehdään uraohjausta näkyväksi mm. työelämäyhteistyötä ja jatko -opintomahdollisuudet
- Avataan uusia mahdollisuuksia tehdä yritys yhteistyötä: Työntekijän palvelutarvekartoitus ja jatko -ohjaus.
- Tarvittaessa esitellään opintomahdollisuuksia tms. erikseen järjestettyinä teemapäivinä.

Keskeisenä prosessissa on suunnitelmallinen palauteprosessi ja jatkuva parantaminen.

Työelämästä saatu palaute kirjataan Wilmassa olevaan osioon.

Alla ote palautteiden käsittelyohjeesta.

Henkilöstön keräämä asiakaspalaute	Koulutuspäällikkö / tiimi	2-4 kertaa vuodessa	Yksikön tai ammattialan tapaamisissa. Työelämän kanssa erilaisissa tapaamisissa.	Tiimin muistioon.
------------------------------------	---------------------------	---------------------	--	-------------------

Ammatillisessa koulutuksessa työelämältä kerätään palautetta työpaikkaohjaaja-kyselyllä jokaisen jakson päätyttyä sekä työpaikkakohtaisesti kaksi kertaa vuodessa. Tulosten perusteella kehitämme toimintaamme. Keskeisiä tuloksia viimeisimmistä kyselyistä (arviointiasteikko on 1-5):

- Työpaikkaohjaajakyselyn vastausaktiivisuus oli 27 %. Vastausaktiivisuus on lähellä valtakunnallista tasoa, vaikkakin toivoisimme sen tästä nousevan. Näin työnantajat saisivat paremmin äänensä kuuluviin ja tuloksille saataisiin enemmän vaikuttavuutta. Yhteistyö yleisesti ottaen arvioitiin olevan erittäin hyvää (4,3). Oppilaitosten kyky varmistaa, että opiskelijalla on riittävät valmiudet työelämässä oppimiseen, ja että hänellä on selkeät tavoitteet jaksolle, arvioitiin hyväksi (4,1). Samoin oppilaitoksen tarjoama tuki ohjaamiseen ja arviointiin katsottiin olleen hyvää (3,9). Onnistuimme erittäin hyvin (4,4) näyttöjen toteutukseen yhteistyössä työelämän kanssa ja näytön arvioinnin perehdyttämisessä. Vapaan palautteen perusteella olemme saaneet korjattua yksittäisiä esiin nostettuja asioita.
- Työpaikkakyselyn vastausaktiivisuus on ollut kasvussa, ollen nyt 22 %. Yhteistyön sujuvuus ja SASKYN toimintatapa arvioitiin hyväksi (4,1). Samoin työelämä voi suositella SASKYä oppisopimus- tai koulutussopimuskumppaniksi (4,2). Eniten kehitettävää on yhteistyömahdollisuuksista tiedottamisessa (3,7) ja työpaikan osaamisen kehittämistarpeiden ennakoinnissa (3,5).

4. Maailman turvallisuustilanne muuttuu nopeasti. Miten SASKY varautuu erilaisiin häiriötilanteisiin? Onko varautumissuunnitelmia päivitetty maailmantilanteen muuttuessa ja harjoitellaanko kriisitilanteita käytännössä?

SASKY koulutuskuntayhtymässä reagoidaan nopeasti muuttuviin tilanteisiin ja noudatetaan valtiovallan ohjeistuksia. Turvallisuusstrategiat SASKY koulutuskuntayhtymässä perustuvat sisäministeriön julkaisemaan Suomen kansalliseen riskiarvioon. Kansallinen riskiarvio sisältää 12 tapahtumaskenaariota, jotka on valittu yli 60 tarkastellun riskin joukosta ja jotka ovat mahdollisia SASKY koulutuskuntayhtymässä. Näiden riskien perusteella on laadittu valmiussuunnitelma (päivitetty 29.4.2024). Lisäksi SASKY koulutuskuntayhtymässä on otettu käyttöön uusi kriisisuunnitelma (30.11.2023), joka on osa opiskeluhuolto- ja turvallisuussuunnitelmaa. Kriisisuunnitelman laatiminen perustuu Opetushallituksen 1.8.2022 antamaan määräykseen opiskeluhuollosta.

Kriisisuunnitelman tavoitteena on varautua äkillisiin traumatisoiiviin tilanteisiin, tukemalla ja vahvistamalla oppilaitosyhteisön kykyä selviytyä vaikeista tilanteista ja

tukemalla sen toipumista. Henkilökuntaa koulutetaan kriisityöhön. Kevään 2024 aikana SASKY koulutuskuntayhtymässä on työryhmävalmisteluna toteutettu toimintamalli, jonka avulla voidaan puuttua yleisimpiin lainvastaisiin tekoihin oppilaitoksessa. Toimintamalli hyväksytään yhtymähallituksessa syksyn 2024 aikana.

SASKY koulutuskuntayhtymä kouluttaa vuosittain henkilöitä aluehallintoviraston ja Puolustusvoimien yhteisellä viikon mittaisella maanpuolustuskurssilla ja järjestää turvallisuuteen liittyviä seminaareja. Viimeisin turvallisuusseminaari pidettiin 9.8.2024. Lisäksi SASKY koulutuskuntayhtymä toteutti syksyllä 2022 yhteensä 226.000 euron Turva-nimisen hankkeen, jonka keskeiset tavoitteet olivat turvallisuuden vaikuttavien ilmiöiden tunnistaminen, niihin varautuminen, turvallisuusosaamisen lisääminen, kriisiviestinnän toimintamallien parantaminen ja yhtenäisen turvallisuuskulttuurin kehittäminen.

Avekki-koulutukset antavat SASKY koulutuskuntayhtymän eri ammattiryhmille valmiuksia ennakoida ja hallita uhka- ja väkivaltatilanteita. Lisäksi henkilöstölle järjestetään vuosittain turvallisuuskävelyjä ja poistumisharjoituksia sekä sisälle suojautumisen koulutuksia ja harjoituksia uhkaavien tilanteiden varalle.

5. Miten lukioden rahoitustilannetta tarkkaillaan toimintavuoden aikana ja osallistetaanko kuntia riittävästi prosessiin?

Kuntien kanssa käydään lukioden toiminta ja talous läpi neljästi vuodessa. Lisäksi on sovittu 10.000 euron "hälytysrajasta" eli mikäli talousarvio on ylittymässä yli 10.000 eurolla, tiedotetaan tämä kunnille mahdollisimman nopeasti. Toimintamalli on sovittu yhdessä Ruoveden kunnan ja Ikaalisten kaupungin kanssa.

6. SASKY:n pitkän tähtäimen suunnitteluun liittyvät olennaisesti toimitilaratpeet, koska oppilasmäärät vähenevät toiminta-alueella. Onko koulutuskuntayhtymällä pitkän aikavälin kiinteistöstrategiaa, joka huomioisi opiskelijamäärien todennäköisen vähenemisen?

Kiinteistöpalvelut on käynyt läpi kaikki SASKY:n omat kiinteistöt (n. 130 rakennusta ja 110 000 kem²) ja meneillään on niiden "korittaminen" ainakin 3 eri ryhmään. Ryhminä on yksinkertaistettuna seuraava jako: kehitettävät, ylläpidettävät ja poistettavat

rakennukset. Arvioitaessa kiinteistöjä otetaan huomioon mm. rakennuksen ikä, kunto, korjausvelka, käyttötarkoitus sekä käyttöaste.

Yleissivistävä koulutus toimii pääosin vuokratiloissa, joissa tilojen irtisanomisaika on yksi vuosi. Ikaalisten lukio on osana IDEA-kampusta ja tilat ovat olleet tähän saakka hieman ahtaat. Uusi rakennus ja sen mukanaan tuomat kaksi uutta opetustilaa riittänevät lukiolle jatkossa varsinkin, kun perusopetusta päättävät ikäluokat tulevat supistumaan.

7. Suoritetut tutkinnon osat ovat toteutuneet tavoitteeseen nähden reilusti suurempana. Miten tämä on vaikuttanut koulutuskuntayhtymän resursseihin tilikauden aikana?

Ammatillinen tutkinto muodostuu pakollisista ja valinnaisista tutkinnon osista. Pakollisilla tutkinnon osilla varmistetaan, että opiskelija saavuttaa tutkinnon keskeisen osaamisen. Esimerkiksi lähihoitajatutkinnon kolmen tutkinnon osan suorittamisella on mahdollisuus tehdä nk. hoiva-avustajan työtä. Hoiva-avustajat lasketaan mukaan sosiaali- ja terveysalan hoitajamitoitukseen. Valinnaiset tutkinnon osat puolestaan mahdollistavat osaamisen syventämisen tai ammattitaidon laajentamisen eri työtehtäviin. Lisäksi valinnaisilla tutkinnon osilla voidaan vahvistaa myös valmiuksia jatko-opintoihin. Kuten tarkastuslautakunta toteaa, tutkinnon osien suoritetut määrät ovat suuret.

Ammatillisen koulutuksen lainsäädäntö antaa opiskelijalle mahdollisuuden hankkia osaamista tutkinnon osissa. Tällä mahdollistetaan vastaaminen suhteellisen nopeastikin eri alojen rajapintoihin syntyviin uusiin osaamistarpeisiin. Nämä koulutusvaihtoehdot sopivat erityisesti työelämässä oleville tutkinnon jo suorittaneille henkilöille eli jatkuvaan oppimiseen. Ammatillisten tutkintojen kehittämistyöryhmä (Tutke4) on tunnistanut, että ammatillisen koulutuksen rahoitusmalli on ongelmallinen koulutustarjonnan suuntaamisessa tutkinnon osien sekä ammatti- ja erikois-ammattitutkintojen suorittamiseen perustutkintojen sijaan. Tutkinnon osan suorittavat opiskelijat kiinnitetään opiskelijaryhmiin tai he voivat hankkia osaamisen työelämässä. Saskyn osalta olemme pystyneet toteuttamaan tutkinnon osakoulutusta kokonaistaloudellisesti kestävästi.